

پای چنبری:

پای چنبری (کلاب فوت) ناهنجاری پا و مچ پا است که باعث گرایش پا به سمت داخل می‌شود.

علایم:

علایم آن کاملاً واضح است. پا به طرف داخل می‌چرخد و کف پا به سمت داخل و یا حتی بالا قرار می‌گیرد. پا کوچک‌تر و ساق طرف مبتلا کوتاه‌تر و لاغرتر از طرف سالم است. این عارضه، دردناک نیست. ولی اگر درمان نشود راه رفتن کودک را مشکل می‌کند. در صورت عدم درمان، این بیماران به‌جای اینکه در موقع راه رفتن کف پایشان را روی زمین بگذارند، روی لبه خارجی پا راه می‌روند و پایشان پینه‌های بزرگ و دردناک می‌بندد. در نتیجه نخواهند توانست کفش معمولی بپوشند و درد پا در آنها تا حد زیادی مانع فعالیت و داشتن یک شغل مناسب می‌شود.

علت بیماری:

علت «کلاب فوت» دقیقاً مشخص نیست، ولی معمولاً بیشتر از یک عامل در ایجاد آن دخالت دارد. ارث هم بی‌تأثیر نیست؛ یعنی در خانواده‌ای که کودک «کلاب فوتی» دارند شانس اینکه بچه‌های بعدی «کلاب فوت» داشته باشند کمی بیشتر است.

تشخیص بیماری:

تشخیص این بیماری، قبل از تولد و داخل رحم با سونوگرافی امکان‌پذیر است و بعد از آن نیز با یک معاینه دقیق و انجام رادیوگرافی تشخیص داده می‌شود. شدت «کلاب فوت» در بچه‌ها یکسان نیست و از اینرو نوع و مدت درمان آنها نیز با هم متفاوت است.

درمان:

هر بیمار «کلاب فوت» نیاز به درمان دارد. این بیماری خودبه‌خود خوب نمی‌شود. درمان ایده‌آل، تصحیح تغییر شکل پا است، به‌طوری‌که بیمار، صاحب یک پای با کارایی خوب و بدون درد شود. در حالت ایستاده، کف پا کاملاً روی زمین قرار گیرد، پا خوب حرکت کند و روی آن پینه نبندد و بیمار نیازی به پوشیدن کفش‌های مخصوص نداشته باشد.

درمان گچ‌گیری و بریس:

● درمان هرچه سریع‌تر بعد از زایمان باید شروع شود. شدت بیماری هر اندازه باشد، معمولاً درمان ابتدا با روش‌های غیر جراحی شروع می‌شود. پزشک معالج، پای بچه را با مانورهای بخصوصی و در وضعیت‌های خاصی گچ‌گیری می‌کند. ● گچ، هر یک هفته عوض می‌شود و در هر تعویض، پزشک سعی می‌کند پا را بیشتر در وضعیت اصلاح شده قرار دهد.

مراقبت از گچ:

- اگر گچ‌گیری کودک شما در اتاق عمل انجام شده است تا زمانی که کودک شما کاملاً هوشیار نشده (معمولاً تا ۱/۵ ساعت)، هیچ چیز حتی آب به او نخورانید.
- با گذاشتن یک بالش کوچک زیر پاهای کودک آنها را کمی بالاتر از سطح تنه نگه دارید.
- به رنگ انگشتان، حرکت آنها و بروز تورم دقت کنید.
- گچ باید تمیز و خشک نگه داشته شود.
- برای خشک شدن کامل گچ لازم است که عضو گچ گرفته شده به مدت ۴۸ - ۲۴ ساعت در معرض هوای آزاد قرار گیرد. از اینرو بعد از گچ‌گیری نباید برای ۲ روز از شلوار استفاده کرد.
- گچ باید از نظر ترک و شکستگی چک شود.
- اگر لبه‌های گچ تیز است، آن لبه‌ها را با پنبه بپوشانید تا باعث بریدگی و آسیب پوست نشود.
- سعی نکنید پوست زیر گچ را بخارانیید. این کار می‌تواند باعث زخم شدن پوست و عفونت شود.
- از مالیدن پودر یا لوسیون‌های مایع به پوست زیر گچ خودداری کنید.
- در زمان حمام دادن بچه، دقت کنید گچ و پنبه زیر آن خیس نشود.

دانشگاه علوم پزشکی تهران
قطب جامع علمی طب کودکان
بیمارستان مرکز طبی کودکان
(واحد آموزش سلامت)

بیماری پا چنبری (کلاب فوت)

بیمارستان آموزشی درمانی پژوهشی مرکز طبی کودکان:
آدرس: تهران، انتهای بلوار کشاورز، خیابان دکتر محمد قریب، جنب
بیمارستان امام خمینی (ره)، پلاک ۶۲، مرکز طبی کودکان
وبسایت بیمارستان: (آموزش به بیمار)
<http://chmc.tums.ac.ir>

بچه تا چند روز از «بریس» ناراحت است، ولی پس از آن به «بریس» عادت می‌کند.

رعایت نکات زیر لازم است:

- ✓ به کودک یاد دهید که می‌تواند با «بریس» زانوهایش را خم و راست کند.
- ✓ قرمزی یا تاول در هر جای پا، نشانه این است که پا در قالب یا کفش خوب جا نگرفته است. مطمئن شوید که پاشنه کاملاً به کف چسبیده، جلوی پا متوجه بیرون است و بندهای قالب محکم بسته شده‌اند.

درمان جراحی:

اکثر بچه‌ها با گچ‌گیری و پوشیدن کفش‌های طبی و قالب‌های مخصوص خوب می‌شوند. اما گاهی اوقات روش ذکر شده برای درمان کافی نیست و لازمه درمان، استفاده از عمل جراحی است. جراحی معمولاً در سنین ۱۲-۸ ماهگی انجام می‌شود. در دوره بعد از عمل جراحی، کودک حدود ۲ تا ۳ ماه گچ دارد و پس از آن باید تا چند سال از کفش طبی و قالب‌های مخصوص استفاده کند.

بعد از درمان موفق، به هر روشی، پای کودک تقریباً طبیعی می‌شود. او می‌تواند بدود و بازی کند و از کفش‌های معمولی استفاده نماید.

- وقتی کودک غذا می‌خورد باید روی گچ توسط پارچه‌ای پوشانده شود تا تکه‌های مواد غذایی روی آن نریزد یا داخل آن نرود.
- باید مواظب بود تا اسباب‌بازی‌های کوچک و لوازم ریز وارد گچ نشود.
- گچ نباید آلوده به ادرار و مدفوع گردد.

زمان مراجعه به پزشک، بعد از گچ‌گیری:

با دیدن هر کدام از علائم زیر به پزشک مراجعه کنید:

- ◀ تب بیشتر از ۳۸ درجه
- ◀ استشمام بوی بد از زیر گچ
- ◀ بیقراری غیر معمول کودک
- ◀ ورم زیاد انگشتان پا
- ◀ عدم تحرک انگشتان
- ◀ کبودی یا رنگ‌پریدگی شدید انگشتان

وقتی شکل پا اصلاح شد، کودک باید به مدت چند سال از کفش طبی و وسایل مخصوصی به نام «بریس» که پا را در حالت اصلاح شده نگه می‌دارد استفاده کند. عدم استفاده صحیح از کفش‌ها و قالب‌های طبی مهم‌ترین عامل عود مجدد «کلاب فوت» است.

استفاده صحیح از «بریس»:

در روزهای اول استفاده از «بریس» باید به‌طور مرتب پای بچه را زیر نظر داشته باشید تا مطمئن شوید قالب یا کفش، پای او را اذیت نمی‌کند و پوست پا و انگشتانش تاول نمی‌زند.